

Н. Г. Клименко,
д. держ. упр., доцент, професор кафедри глобальної та національної безпеки,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5223-8166>

DOI: 10.32702/2306-6814.2022.17.79

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

N. Klymenko,
Doctor of Sciences in Public Administration, Associate Professor, Professor of the Department of Global and National Security, Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv

ENSURING SANITARY AND EPIDEMIOLOGICAL WELFARE OF THE POPULATION UNDER THE CONDITIONS OF THE COVID-19 PANDEMIC: ORGANIZATIONAL AND LEGAL ASPECT

У статті досліджено організаційно-правові заходи щодо забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення в умовах пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19. Автором відзначено, що Україна виявилась не готовою до масштабної світової пандемії. При цьому ситуацію значно погіршили фінансово-економічна криза та збройна агресія Російської Федерації, не завершена медична реформа, дефіцит необхідних медичних виробів та засобів індивідуального захисту, недалекоглядна ліквідація системи епідемічного нагляду, недостатня готовність до дій системи кризового реагування на масштабні надзвичайні ситуації медико-біологічного характеру. Встановлено, що першими організаційно-правовими заходами щодо забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення в умовах пандемії COVID-19 стали відновлення посади головного державного санітарного лікаря України та запровадження заходів жорсткого загальнонаціонального карантину аж до припинення будь-якої господарської та громадської діяльності. Через те, що останнє не дало бажаного результату наступними кроками стали запровадження карантину "вихідного дня" та адаптивного карантину з поділом регіонів залежно від рівня епідемічної небезпеки поширення COVID-19 ("зелений", "жовтий", "помаранчевий", "червоний") та проведення повного курсу вакцинації дорослого населення. В ході дослідження з'ясовано, що запровадження жорстких обмежувальних заходів не дає тривалого результату щодо запобігання поширенню COVID-19, проте завдає значної шкоди в економічній та соціальній сферах. Це доводить, що удосконалення організаційно-правового забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення в умовах запровадження обмежувальних заходів внаслідок пандемії у підсумку не повинно призводити до появи нових загроз, збільшення існуючих небезпек та зростання рівня ризику для безпеки людини, суспільства та держави, а також до погіршення їх добробуту.

The article examines organizational and legal measures to ensure the sanitary and epidemiological well-being of the population in the conditions of the acute respiratory disease pandemic COVID-19. The author notes Ukraine's unpreparedness for a large-scale global pandemic. At the same time, the situation was significantly worsened by the financial and economic crisis and the armed aggression of the Russian Federation, the incomplete medical reform, the shortage of necessary medical products and personal protective equipment, the short-sighted liquidation of the epidemic surveillance system, the lack of readiness for the actions of the crisis response system for large-scale emergencies of a medical and biological nature. The first organizational and legal measures to ensure the sanitary and epidemiological well-being of the population in the conditions of the COVID-19 pandemic were the restoration of the position of the chief state sanitary doctor of Ukraine and the introduction of strict nationwide quarantine measures until the termination of any economic and public activity. Due to the fact that the latter did not give the desired result, the following steps were taken to improve the situation: the introduction of "weekend" quarantine and adaptive quarantine with the division of regions depending on the level of epidemic danger of the spread of COVID-19 ("green", "yellow", "orange", "red") and carrying out a full course of vaccination of the adult population. In the course of the study, it has been found out that the introduction of severe restrictive measures does not give a long-term result in preventing the spread of COVID-19, but causes significant damage in the economic and social spheres. This proves that the improvement of the organizational and legal provision of the sanitary and epidemiological well-being of the population in the conditions of the introduction of restrictive measures due to the pandemic should not ultimately lead to the appearance of new threats, an increase in existing dangers and an increase in the level of risk for the safety of people, society and the state, as well as to the deterioration of their welfare.

Ключові слова: санітарно-епідемічне благополуччя населення, організаційно-правові заходи, COVID-19.

Key words: sanitary and epidemiological welfare of the population, organizational and legal measures, COVID-19.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ

Україна, як і більшість країн світу, виявилась не готовою до масштабної світової пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19 (далі — COVID-19). Ситуацію погіршили фінансово-економічна криза та збройна агресія Російської Федерації, до яких додалися не завершена медична реформа, дефіцит необхідних медичних виробів та засобів індивідуального захисту, недалекоглядна ліквідація системи епідемічного нагляду, недостатня готовність до дій системи кризового реагування на масштабні надзвичайні ситуації медико-біологічного характеру.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженням окремих аспектів забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення присвячено праці О. Пархоменко-Куцевіл (теоретичні аспекти [1]), Х. Оганян, З. Гбур (як чинник національної безпеки [2]), А. Федорова (нормативно-правове регулювання [3]), І. Демченко (система та повноваження органів державної влади [4]) та інші. Разом з тим на сьогодні відсутні дослідження організаційно-правових засад забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення в умовах пандемії COVID-19.

ПОСТАНОВА ЗАВДАННЯ

Метою статті є дослідження організаційно-правового забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення в умовах пандемії COVID-19.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Стрімке поширення COVID-19 змусило Уряд країни переглянути рішення щодо ліквідації посади головного санітарного лікаря і у лютому 2020 р. було прийнято рішення "тимчасово, до внесення змін до законодавства, уповноважити заступника Міністра охорони здоров'я затверджувати та підписувати передбачені законодавством документи, повноваження щодо затвердження та підписання яких належать до компетенції головного державного санітарного лікаря України в частині повноважень з епідеміологічного нагляду (спостереження)" [5]. А з 12.03.2020 р. на усій території України було встановлено карантин, внаслідок якого з 17.03.2021 р. було суттєво обмежено провадження інституціями більшості видів діяльності та окремі конституційні права і свободи громадян [6]. При цьому запровадження зазначених заходів призвело до припинення майже усієї підприємницької та громадської активності на території країни, що негативно вплинуло на економічну та соціальну сфери, а також суттєво позначи-

лось на забезпеченні життєдіяльності населення та його добробуті. Тож внесенням змін від 25.03.2020 р до [6] було дозволено провадити окремі види діяльності за умови забезпечення відповідного персоналу засобами індивідуального захисту, а також дотримання відповідних санітарних та протиепідемічних заходів. Разом з тим було посилено відповідальність за порушення правил та норм, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним хворобам і боротьби з ними [7].

Крім того, 25.03.2020 р. Кабінетом Міністрів України було прийнято рішення про встановлення на всій території України режиму надзвичайної ситуації та призначення заступника Міністра охорони здоров'я — головного державного санітарного лікаря України керівником робіт з ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, пов'язаної з поширенням на території України COVID-19 [8]. Зазначену посаду було відновлено на підставі рішення Уряду, згідно з яким тимчасово, до внесення змін до законодавства, заступнику Міністра охорони здоров'я — головному державному санітарному лікарю України В. Ляшку доручалося "здійснювати такі повноваження головного державного санітарного лікаря України: з епідеміологічного нагляду (спостереження), із запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб людини, локалізації та ліквідації їх спалахів та епідемій, крім заходів державного нагляду (контролю) та надання документів дозвільного характеру; ..." [9].

Проте передбачені законодавством заходи загальнонаціонального карантину у підсумку призвели до закриття значної кількості недержавних інституцій (у тому числі малого та середнього бізнесу) через суттєве обмеження або неможливість провадити діяльність і стрімкого зростання безробіття (у тому числі "прихованого" внаслідок відправлення працівників на період карантину у відпустку без збереження заробітної плати, зокрема через неможливість дістатися до робочого місця) та падіння рівня добробуту населення, що, в свою чергу, спричинило зростання соціальної напруги у суспільстві. Тож 20.05.2020 р. Урядом було прийнято рішення щодо пом'якшення заходів карантину та розширено перелік видів діяльності, які дозволялось здійснювати в умовах карантину за умови дотримання визначених протиепідемічних вимог, а також передбачено поетапне послаблення протиепідемічних заходів на території регіонів із сприятливою епідемічною ситуацією на підставі рішення регіональної комісії з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій з урахуванням оцінки епідемічної ситуації [10]. Серед іншого визначалося, що протиепідемічні заходи, які визначають особливості провадження діяльності суб'єктами господарювання на період карантину розробляються та затверджуються Головним державним санітарним лікарем України.

У липні 2020 р. Урядом було прийнято рішення щодо подальшого пом'якшення заходів карантину, яким передбачено запровадження так званого адаптивного карантину з поділом регіонів залежно від рівня епідемічної небезпеки поширення COVID-19 ("зелений", "жовтий", "помаранчевий", "червоний"). Такий розподіл доз-

воляє посилювати або послаблювати обмежувальні заходи залежно від епідемічної ситуації, яка склалася на тій чи іншій території. Зазначені рівні епідемічної небезпеки встановлюються за результатом оцінки епідемічних показників та визначаються рішенням Державної комісії з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій один раз на 7 днів. Рішення щодо послаблення рівня епідемічної небезпеки може бути прийнято через 14 днів з дня встановлення такого рівня [11]. При цьому лише встановлення на окремій території "червоного" рівня епідемічної небезпеки передбачало жорсткі заходи аж до заборони проведення масових заходів, здійснення пасажирських перевезень будь-яким видом транспорту, відвідування закладів освіти її здобувачами, приймання відвідувачів суб'єктами господарювання, які провадять діяльність у сферах закладів культури, кінотеатрів, громадського харчування, торговельно-розважальних, спортивних, побутового обслуговування тощо. Водночас, для визначення епідеміологічної доцільності запровадження таких обмежень, на засідання Державної комісії з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій з правом дорадчого голосу запрошувались представники регіональних комісій з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, на території яких запроваджувались протиепідемічні обмеження "червоного" рівня [12]. Відповідно "зелений" рівень встановлювався в регіоні, де рівень захворюваності менший, ніж базовий (40 нових випадків на 100 тис. населення за 14 днів). У разі його перевищення встановлюються "жовтий" або "помаранчевий" рівні (залежно від нормативно визначеного показника [12], на який перевищено базовий рівень захворюваності та кількості населення у регіоні, де його перевищено). При цьому в основу заходів адаптивного карантину покладено використання у громадських місцях засобів індивідуального захисту, дотримання соціальної дистанції та санітарно-гігієнічних і протиепідемічних вимог. Крім того, на період встановлення карантину Урядом рекомендовано інституціям запроваджувати гнучкий графік робочого дня з метою уникнення скупчення людей у громадському транспорті у години "пік", а за можливості — перехід на дистанційну роботу [11].

В подальшому рішенням Уряду від 26.08.2020 р. в Україні карантин продовжено до 31.10.2020 р. А з 01.09.2020 р. відновлено освітній процес в усіх загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, за винятком "червоної" зони. Водночас, у значній частині закладів вищої освіти навчальний процес відбувався переважно дистанційно. Поступово відбулося подальше спрощення ведення діяльності, послаблення вимог до перетину кордонів між країнами, відновлення обігу товарів, виконання робіт та надання послуг. Такою ситуація залишалась до початку чергової хвилі світової пандемії, у зв'язку з чим постановою Уряду від 09.12.2020 р. № 1236 [13], внаслідок чергового погіршення епідемічної ситуації з 19.12.2020 р. по 28.02.2021 р. було запроваджено чергову низку обмежень для громадян, іноземців та інституцій, які діяли до запровадження чергового локдауну, проте вже не у загальнодержавному масштабі, а на території окремих адміністративно-територіальних одиниць залежно від стану епідемічної ситуації.

У грудні 2020 року Верховною Радою України було прийнято рішення про надання підтримки громадянам та бізнесу, що постраждали від запровадження карантину. Аналогічний захід був проведений у квітні 2021 року для найманих працівників та фізичних осіб — підприємців, хто перебував у "червоній" зоні карантину. Проте втрати бізнесу та громадян внаслідок запровадження локдаунів значно перевищили розмір наданої допомоги. Тож у країні відбулася низка протестів проти запровадження заходів жорсткого карантину та карантину "вихідного дня".

З 17.02.2021 р. рішенням Уряду повноваження щодо визначення рівнів епідемічної небезпеки за результатами щоденної оцінки її відповідних ознак передано керівникові робіт з ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, пов'язаної із поширенням на території України COVID-19 [14]. Крім того, наказом Мінекономіки було затверджено Положення про функціональну підсистему забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення єдиної державної системи цивільного захисту [15], здійснення безпосереднього керівництва якою покладено на Голову Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Варто також зазначити, що наприкінці лютого 2021 року Україна долучилась до світового процесу вакцинації населення проти COVID-19. Проте вже у березні в Україні розпочалася третя хвиля пандемії, яка відзначилась черговим запровадженням жорстких обмежувальних заходів у регіонах з "червоним" рівнем епідемічної небезпеки, та посиленням обмежувальних заходів у інших регіонах з метою запобігання їх потрапляння у "червону" зону.

У травні 2021 року зі зниженням рівня захворюваності обмежувальні заходи було пом'якшено, а з 17.06.2021 р. рішенням Уряду в Україні на всій території був встановлений "зелений" рівень епідемічної небезпеки [16]. Згодом карантин було продовжено до 01.10.2021 р., але внаслідок чергового погіршення епідемічної ситуації з 23.09.2021 р. країну переведено у "жовту" зону, що передбачало чергове посилення обмежень. Проте значна їх частина не стосувалась вакцинованих осіб та діяльності інституцій, в яких вакциновані понад 80% працівників. Ідентифікація таких осіб здійснювалася за допомогою документа, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації, міжнародного, внутрішнього COVID-сертифіката України, виданого в Україні [17] (так звані "жовті" та "зелені" сертифікати). В подальшому рішеннями Уряду України про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 р. № 1236 відбувалося корегування обмежувальних протиепідемічних заходів залежно від рівня епідемічної небезпеки (як правило, по декілька разів на місяць).

З 24.02.2022 р. з початком масштабного вторгнення військ РФ на територію України та введенням в країні воєнного стану акцент уваги українського суспільства та світової спільноти з проблем подолання наслідків пандемії змістився на надання відсічі країні-агресору. Проте навіть за таких умов рішеннями Уряду України термін дії карантину на всій території України у 2022 році

періодично продовжувався. Водночас варто зазначити, що згідно зі змінами до відповідних рішень Уряду карантинні заходи в умовах воєнного стану були значно послаблені: на період дії воєнного стану в Україні не застосовуються зелений, жовтий, помаранчевий та червоний рівні епідемічної небезпеки поширення COVID-19 та відповідні обмежувальні протиепідемічні заходи. У цей період фізичним особам та суб'єктам господарювання рекомендовано дотримуватися протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання поширенню COVID-19. Тож масковий режим став рекомендованим, а не обов'язковим. Громадянам рекомендовано також забезпечити отримання повного курсу вакцинації проти COVID-19 тими вакцинами, які дозволені ВООЗ до використання [18]. За останнім рішенням Кабінету Міністрів України від 19.08.2022 р. № 928 [19] карантин у такому форматі діятиме до 31.12.2022 р.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що запровадження жорстких обмежувальних заходів не дає тривалого результату щодо запобігання поширенню COVID-19, проте завдає значної шкоди в економічній та соціальній сферах. Тож підсумовуючи вищевикладене варто зауважити, що удосконалення організаційно-правового забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення в умовах запровадження обмежувальних заходів внаслідок пандемії у підсумку не повинно призвести до появи нових загроз, збільшення існуючих небезпек та зростання рівня ризику для безпеки людини, суспільства та держави, а також до погіршення їх добробуту. Зважаючи на зазначене перспективою для подальших розвідок варто визначити дослідження проблематики забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення в умовах воєнного стану в Україні.

Література:

1. Пархоменко-Куцевіл О. І. Державне управління у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення України: теоретичні аспекти. Науковий вісник: Державне управління. 2020. № 2 (4). С. 272—278. URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/69/68> (дата звернення: 29.08.2022).
2. Оганян Х. А., Гбур З. В. Санітарно-епідемічне благополуччя населення як чинник національної безпеки України. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 7. С. 106—112. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.7.106.
3. Федорова А. М. Нормативно-правове регулювання питань забезпечення безпечного середовища життя громадян. Публічне управління та регіональний розвиток. 2019. № 3. С. 162—177. URL: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/109/90> (дата звернення: 29.08.2022).
4. Демченко І. С. Інституційна спроможність захисту від інфекційних захворювань в Україні. Часопис Київського університету права. 2020. № 1. С. 196—205. DOI: 10.36695/2219-5521.1.2020.40.
5. Про уповноваження заступника Міністра охорони здоров'я на затвердження та підписання окремих видів документів: розпорядження Кабінету Міністрів

України від 26.02.2020 р. № 163-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/163-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

6. Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19: постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 р. № 211. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF/ed20200317#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 17.03.2020 р. № 530-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-20#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

8. Про переведення єдиної державної системи цивільного захисту у режим надзвичайної ситуації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2020 р. № 338-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/338-2020-%D1%80/ed20200325#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

9. Про визначення окремих повноважень заступника Міністра охорони здоров'я — головного державного санітарного лікаря України Ляшка Віктора Кириловича: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.03.2020 р. № 285-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

10. Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 20.05.2020 р. № 392. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-2020-%D0%BF/ed20200520#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

11. Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF/ed20200722#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

12. Урядовий портал. Карантинні заходи (станом на 16.09.2020 р.). URL: <https://covid19.gov.ua/karantynni-zakhody> (дата звернення: 16.09.2020).

13. Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 р. № 1236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1236-2020-%D0%BF/ed2020-1209#Text> (дата звернення: 19.12.2020).

14. Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 17.02.2021 р. № 104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/104-2021-%D0%BF#n15> (дата звернення: 29.08.2022).

15. Про затвердження Положення про функціональну підсистему забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення єдиної державної системи цивіль-

ного захисту: наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.02.2021 р. № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0326-21#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

16. Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 16.06.2021 р. № 611. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/611-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 29.08.2022).

17. Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236 і від 29 червня 2021 р. № 677: постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2021 р. № 954. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/954-2021-%D0%BF#n13> (дата звернення: 29.08.2022).

18. Урядовий портал. Карантинні заходи (станом на 20.05.2022 р.). URL: <https://covid19.gov.ua/karantynni-zakhody> (дата звернення: 29.08.2022).

19. Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2020 р. № 338 і постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236: постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2022 р. № 928. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-vnesennia-zmin-do-rozporiadzhennia-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-25-bereznia-2020-r-338-i-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-9-hrudnia-2020-r-1236-i190822-928> (дата звернення: 29.08.2022).

References:

1. Parkhomenko-Kutsevil, O. I. (2020), "Public administration in the field of providing sanitary and epidemic welfare population of ukraine: theoretical aspects". *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia*, vol. 2 (4), pp. 272—278. Available at: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/69/68> (Accessed 29 August 2022).

2. Ohanian, Kh. A. and Hbur, Z. V. (2021), "Sanitary and epidemic well-being of the population as a factor of national security of Ukraine", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 7, pp. 106—112. DOI: 10.32702/2306-6814-2021.7.106.

3. Fedorova, A. M. (2019), "Normative and legal regulation of issues of ensuring a safe living environment for citizens", *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok*, vol. 3, pp. 162—177, Available at: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/109/90> (Accessed 29 August 2022).

4. Demchenko, I. S. (2020), "Institutional capacity to protect against infectious diseases in Ukraine", *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, vol. 1, pp. 196—205. DOI: 10.36695/2219-5521.1.2020.40.

5. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Order "On the authorization of the Deputy Minister of Health to approve and sign certain types of documents", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/163-2020-%D1%80#Text> (Accessed 29 August 2022).

6. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution "On preventing the spread of the COVID-19 coronavirus on the territory of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF/ed20200317#Text> (Accessed 29 August 2022).

7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), The Law of Ukraine "On making changes to some legislative acts of Ukraine aimed at preventing the emergence and spread of the coronavirus disease (COVID-19)", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-20#Text> (Accessed 29 August 2022).

8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Order "On the transfer of the unified state system of civil protection to the state of emergency", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/338-2020-%D1%80/ed20200-325#Text> (Accessed 29 August 2022).

9. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Order "On the definition of separate powers of the Deputy Minister of Health — Chief State Sanitary Doctor of Ukraine Viktor Kyrylovych Lyashko", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2020-%D1%80#Text> (Accessed 29 August 2022).

10. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution "On the establishment of quarantine in order to prevent the spread of the acute respiratory disease COVID-19 caused by the SARS-CoV-2 coronavirus on the territory of Ukraine, and the stages of easing anti-epidemic measures", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-2020-%D0%BF/ed20200520#Text> (Accessed 29 August 2022).

11. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution "On the establishment of quarantine and introduction of enhanced anti-epidemic measures in the territory with a significant spread of the acute respiratory disease COVID-19 caused by the SARS-CoV-2 coronavirus", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF/ed20200722#Text> (Accessed 29 August 2022).

12. Government portal (2020), "Quarantine measures (as of September 16, 2020)", available at: <https://covid19.gov.ua/karantynni-zakhody> (Accessed 16 September 2020).

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution "On the establishment of quarantine and the introduction of restrictive anti-epidemic measures in order to prevent the spread of the acute respiratory disease COVID-19 caused by the SARS-CoV-2 coronavirus on the territory of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1236-2020-%D0%BF/ed20201209#Text> (Accessed 29 August 2022).

14. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), Resolution "On making changes to some acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/104-2021-%D0%BF#n15> (Accessed 29 August 2022).

15. Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine (2021), Order "On the approval of the Regulation on the functional subsystem of ensuring the sanitary and epidemic welfare of the population of the unified state system of civil protection", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0326-21#Text> (Accessed 29 August 2022).

16. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), Resolution "On making changes to some acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/611-2021-%D0%BF#Text> (Accessed 29 August 2022).

17. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), Resolution "On making changes to the resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/954-2021-%D0%BF#n13> (Accessed 29 August 2022).

18. Government portal (2022), "Quarantine measures (as of May 20, 2022)", available at: <https://covid19.gov.ua/karantynni-zakhody> (Accessed 20 May 2022).

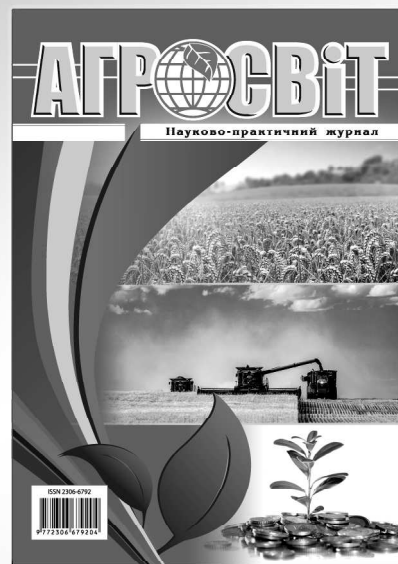
19. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), Resolution "On making changes to the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 25, 2020 N 338 and the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 9, 2020 N 1236", available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-dorozporiadzhennia-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-25-berezhnia-2020-r-338-i-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-9-hrudnia-2020-r-1236-i190822-928> (Accessed 29 August 2022).

Стаття надійшла до редакції 31.08.2022 р.

АГРОСВІТ

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

**Журнал включено до переліку
наукових фахових видань України
з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)**

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292